

אור המזעזעז

מעניין ב'חג'

1. מעניין ב'חג'

2. ביטחון

ויקרא 'אמור' [כד]: דבר אל בני ישראל.. בחג השביעי באחד לחגש יתקנה.. זכרון תרועה

אבן עזרא: ואני הנה ארמוז לך סודות ושים לבך אולי תבינים: אמרו המעתיקים שיום ראש השנה יום הדין וכו' **על כן יום ראש השנה גדול מכולם** אף על פי שהוא יום דין אסור להתענות בו וכו'.

ויקרא 'אמור' [כז]: אף בעשור לחגש השביעי הנה יום הפפרים הוא מקרא קדש יתקנה וגו'

כלי יקר: [שאלה:] ואף על פי שלא נזכר בתורה [ב]מפורש' שהימים הקודמים [ליום כיפור] הם ימי תשובה? [תשובה:] מכל מקום, 'שופר של ראש השנה' הוא כמו 'התראה', שישבו בימים שבינתיים

- מכאן ואילך: ציטוטי 'מדרשים' ו'זוהר' על מעלת 'ראש השנה' -

'מדרש רבה' - ויקרא 'אמור': ביום ראש השנה בשעה ראשונה עולה במחשבה [לפני הקב"ה לברוא את האדם], בשנה נתיקע עם מלאכי השבת, בשלישית כנס עפרו, ברביעית גבלו, בחמישית רקמו, בששית עשו גלם, בשביעית נפח בו נשמה, בשמינית הכניסו לזן, בתשיעית נצטוה, בעשירית עבר, באחת עשרה נדון, בששים עשרה יצא בדימוס. אמר הקדוש ברוך הוא לאדם: זה סימן לבקדו! לשם שעמדת לפני בדין היום הזה ונצאת בדימוס, כך עתידו בקדו לעמד לפני בדין היום זה ויוצאו לפני בדימוס, אימתי בחגש השביעי באחד לחגש.

ילקוט שמעוני: - במדבר 'פנחס': אמר רבי לוי בכל חגש וחגש [שקפזין] בקש הקדוש ברוך הוא לתן לישראל [שהיה להם בו] מועד: בניסן נתן להם - פסח, באייר נתן להם - פסח קטן, בסיון נתן להם - עצרת! בממוז היה בעשרה לתן להם מועד גדול ועשו העגל ובטל תמוז ואב ואלול! ובה תשרי ופרע להם [בן] - ראש השנה ויום הפפורים וקח

ילקוט שמעוני: - דברים 'ואתחנן': אמר דוד "לא עשה כן לכל גוי" וגו' [על מה זה מדבר? תשובה:] בנהג שבעולם, אם נקנס [אדם] לדיו, [הוא] אינו יודע אם [הוא] נוצח הוא אם אינו נוצח! וישראל [כן] יודעים דעת בוראם! בראש השנה [הם] באין ותוקעין בשופרות, ביום הפפורים הן הולכין וחסים ורובשים לבנים, שהוא מלבין כל עוונותיהם!! [וכן] אמר משה: 'אשריך ישראל מי כמוך' - שהוא יודע דעת של אלו! מנין לגור דין של צבור שאף על פי שנתתם [ל'רע'] שהוא מתקדש. שנקמר - "פה" אלהינו בכל קראנו אליו". [שאלה:] וקפתיב "דרשו ה' בהמצאו" [אז שמענו שלא תמיד אפשר לקרוא אליו?? אפשר רק 'בהמצאו'??]. [תשובה:] ההוא [בהמצאו] - זה דווקא כשאתה בנחיד, הקא [בכל קראנו אליו] - בצבור! [ו]בנחיד אימתי [מתי זה 'המצאו'??] אמר רבה בר אבבה: אלו בעשרה ימים שבינראש השנה ליום הפפורים.

מדרש רבה: 'קהלת', פרק ט: ערב ראש השנה גדולי הדור מתענין, [ו]הקדוש ברוך הוא מתיר [מוחק] להם שליש מעוונותיהם! שנקמר [התלים קל. ה.] פי עמך הסליחה למען תנא! אמר רבי אקא: מראש השנה - [ה]סליחה מתקנת לה! וכו' ואותו הימים שבין ראש השנה ליום הפפורים, הנחידים מתענין וקדוש ברוך הוא מתיר להם עוד שליש מעוונותיהם! ובימים הפפורים מתענין פלן וקדוש ברוך הוא מתיר להם עוד שליש מעוונותיהם, עד שמתענין אנשים נשים נטף מוחל להם הקדוש ברוך הוא את הפל!! ואומר מה דאזל אול מן הקא ולתלן הוא חושבנא [מה שהלך הלך! מכאן ולהבא הוא החשבון]. יתקנה בת קול ואומרת להם: לך אכל בשמחה לתקם, כך נשמע תפלתם

זוהר הקדוש: {שמות 'פקודי' - מתורגם}: ביום של ראש השנה, בשעה הקדושה ברוך הוא עומד בדין על העולם ואותו צד הרע [סיטרא אחרא] בא להשטין וכו' באותו זמן מה כתוב? {שיר השירים ב'} "משגים מן הסלנות מציון מן התרפים". 'מציון' - כמי שמשגים מקום דק, שרואה 'ולא רואה כל מה שצריך' - [דהיינו: הוא לא רואה את החלק השלילי - כך אני מבין] ואחר כך, 'משגים מן הסלנות' - מקום של השגחה תמה, שפומת פתחים לרחם על הפל! ובשעה הקדושה ברוך הוא משגים על העולם [הוא] מסתפל בחלונות הללו ובתריפים הללו, וקם על הפל!!

זוהר הקדוש: {פנחס' - מתורגם}: באותו יום שלראש השנה, שעומדים שבעים קסאות לדון דין העולם, פקה הם בעלי מגנים, קטגורים, שעומדים למעלה. אלו מימינים לזכות, ואלו משמאלים לחובה להוקיר חובות העולם, חובות של כל אדם ואדם. ואל זה צריך האדם לפרש חובותיו, כל אחד ואחד כמו שהיה, משום שמי שמקדש שוא, לא נקרא דינו אלא בידי המלך, הקדוש ברוך הוא בלבד, ומי שדון אותו הקדוש ברוך הוא - הוא לטוב. **זוהר הקדוש:** {תיקוני זוהר' - תיקוני תמני סרי - מתורגם} אשריך ישראל שמה רגלי השכינה לעמד עמה בין ברוכה בין בצרה, ששקדם בדין ביום הדין, שהוא ראש השנה, היא [השכינה] עומדת עמך לדיו, שמעמידים אותה בתפלתם! וכו' שכל מקום שעומדים ישראל בכל מצוה וכו' היא עומדת בשבילם בכל דחק וצער, בין בדרך בין בשוב בין בים

בראשית 'וירא' [יב]: וישא אברהם את-עיניו וראה והנה- איל אשר נצטו בסבך בקרניו וכל אברהם וישח את-האיל ונעלהו לעלה מות בן:

כלי יקר: והקרב אלי לומר בזה, שכל מי שהוא חוטא.. נמשל לאיש 'בעל קרנים' [בגלל שהוא כביכול] - מנגה כלפי מעלה, בעבירות שבין אדם למקום ברוך הוא...! כך נשא המשל כאן - באיל - בעל קרנים זה - כי יש [אדם שהוא] מנגה כלפי מעלה זהו- החוטא לשמים! [אבל באמת] - ורוב קרני הבהמות פונים ל'ימין' ו'שמאל' - כי כך האדם החוטא לחבירו מזיקו הן באורח ימים שבימינו, הן בעושר וכבוד - שבשמאלו!

לפיכך אדם הראשון שהיה 'יחיד' בעולם חוטא לשמים לבד - על כן נזדמן לו לכפרה שור שהיה לו קרן אחת במצחו, רצונו לומר - שמצד היותו [היות הקרן] במצחו, [אז ממילא] היה [הקרן] פונה כלפי מעלה, כי במה שחטא [כלפי מעלה, שם הוא] יתקן! ומכאן למדו רז"ל [חולין ס.] לומר כן שהיה לו קרן אחת ודווקא במצחו!

אבל לדורות [הבאים] כל חוטא מביא - שור! או - כשב! או - עז! - בעל קרנים לימין ולשמאל - לכפר על אשר חטא לחבירו!...

[ו]על כן דינם חלוקים בקרבנות [ל' 4 דרגות]!

[1:] כי הכהן משיח וסנהדרין - כוחם גדול! ובידם היה להכות מכה רבה בזולתם! על כן דינם להביא פ - שנגיחתו גדולה ומסוכנת ביותר!!

[2:] וכל סתם יחיד - אין נגיחתו גדולה כל כך לחבירו - ודומה לכבש או עז - שאין נגיחתו גדולה כל כך, על כן דינם להביא - כבש או עז!

[3:] אבל העני שכחו חלוש מלחזק, ודומה ל-'עוף' - המכה בכנפיו ע"ד שמאבר, על כן דינו להביא - תורים ובני יונה! לומר: כי הוא [העני] נדרף כמותם, ואף על פי כן הוא מכה עם כנפיו בזולתם!

[4:] ובדלי דלות החשוב כמת. על כן קרבנו 'סולת' שאין בו נפש [נשמה, חיות] החיוני... לפי שכל [אדם ש]מכפר צריך שיתדמה בתוארו אל 'המתכפר' [הקרבן שהוא מביא ככפרה].

דבר זה נמצא לאברהם: יען כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יטא [ואם כן ודאי שגם אברהם עצמו חטא, ולכן היה צריך להביא איל עם 'קרניים' לכפר]!!

וכל שכן לדעת האומרים (נדריב לב) "שגלות מצרים היה בחטאו של אברהם - [משום] שאמר "במה אדע??!" - וגרם לבניו [בגלל האמירה הזו] עינו ועבדות ומיתת הבנים במצרים, [לכן זה נחשב] כאילו היה מנגה בהם [בבניו] ימין ושמאל, על כן דינו להקריב איל...!

[ו]ענין היותו נאחו ב'סבך', היינו - [ה]אילן, [זה בשביל לתת] רמז - שככה החוטא נסתבך בחטא. הנמשך מאכילת עץ [ה'אילן'] הדעת, אשר היה סבה לכל חטאת!!

וענין 'בקרבנו' [הוא]: כי 'קרני' החוטא גרמו לו להסתבך בחטא!! - כאילו אמר שהאדם נתפש... בעבור היות לו קרני ראם קרניו, מרים קרן למרום או לימין ושמאל, [מרים גאוותו וחוצפתו - כך נראה.....]

ובבראשית רבה (טו.) אמרו: "והנה איל אחר". מהו אחר? [תשובה:] כל הימים ישראל נאחזים בעבירות ומסתבכים בצרות וסופן להגאל בקרניו של איל" וכו'. ומה שכתב "וסופן להגאל בקרניו של איל" נראה לי לפרש: על שופר של ראש השנה שהוא בקרן של איל, ועל ידו יגאלו ישראל מיד יצרים הרע אשר מצודתו פרוסה על כל החיים, וע"י השופר הבא לערבב [את] השטן יגאלו מידו!! כי השופר מעורר את האדם על התשובה! כמו שכתוב (שמות טו.) 'אם יתקע שופר בעיר והעם לא יחרדו'

ומה שכתבו רז"ל "ששופר מערבב השטן" [אין הכוונה: שהשופר מערבב את השטן - מצד היותו [היות השטן] סבור שמה הוא 'שופר של משיח'...!!]

[ולמה לא? משום, ש]וכי [הוא] לא [י]דע שחק הוא לישראל מימים ימימה [שיבוא משיח, ובכול אופן -] ועדיין משיח לא בא...!!

אלא [למה בכלל אופן השטן חושש מהשופר: משום] שהוא יודע כי מצות ה' עלינו, וגם הוא יודע טעם המצוה [שהיא] כדי לעורר על התשובה, והתשובה מקרבת הגאולה, על כן הוא בהיל

[פחד]...! כי לא ע"פ שבשנים הקודמים לא נתעוררו על התשובה כהלכתם, סוף סוף יהיה [יבוא] הזמן שיתחרטו על רעתם ויעשו תשובה שלימה, לכך הוא מתירא בכל שנה ושנה

שמה עכשיו יחרדו וישובו

[דהיינו: הפחד של השטן מקול השופר - הוא לא שמה זה שופרו של משיח, אלא שמה יעשו מזה מהשופר תשובה ואז יגאלו!!]

שמות 'כי תשא' [יט]: ויאמר אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם ה' לפניך וסלתי את אשך אחר ונסמתי את אשך אחר:

רש"י: כסבור אתה שאם תיש [נגמרה] זכות אבות אין עוד תקוה?? אני אעביר כל מדת טובי לפניך - על הצור, ואתה צפון במערה, וקראתי בשם ה' לפניך, ללמדך סדר בקשת רחמים. אף אם תכלה זכות אבות. וכסדר זה שאתה רואה אותי מעוטף וקורא י"ג מדות - הוי מלמד את ישראל לעשות כן, ועל ידי שיזכירו לפני 'רחום וחנון', יהיו נענין! כי רחמי לא כלים!!

ויקרא 'אמור' [כד]: דבר אל בני ישראל.. בחג השביעי באחד לחגש יתקנה.. זכרון תרועה

הרמב"ן: ראש השנה [הוא] 'יום דין' ברחמים!

אור השבת

מחזור 2

אמונה וביטחון 68

להתרכז ולא כל כך הולך לך, אתה צריך לבדוק כנמה שאלות:

- 1: האם אני באמת רוצה להתרכז, או לא? תשובה... [תענה לעצמך]!!
- 2: אם ברירת עם עצמך ואכן אתה רוצה להתרכז ולכוון, תבדוק, למה אני לא מכוון? האם זה מזלזל? האם זה מחוסר אמונה? [ואל תתחיל עם לומדע'ס - אם הייתי באמת מבין את מעלת התפילה - הייתי ודאי מצליח וכו'! תהיה ענייני ומציאותי]
- 3: אם אני אכן לא מזלזל בתפילה, ואני לא מתכנן לערוך לאיסלאם או לנצרות בזמן הקרוב, אז למה אני לא מכוון... אולי כי קשה לי????
- 4: מותר שיהיה קשה??? זה נורמלי ש'קשה' לאדם??? זה לגיטמי שאני לא מצליח להתרכז אפילו במילה אחת בתפילה - האם אני עדין בגדר יהודי שומ"צ???]
- 5: זה בכלל לגיטמי לשאול את השאלה הזו??? האם מותר בכלל לשאול שאלות, האם בכלל מותר לבדוק את זה - אולי פשוט צריך להתפלל וזהו, ולא לדבר, ולא לחשוב... אולי רק בלימוד חושבים, אבל חוץ מזה - לא חושבים! השאלה הבאה היא שאלת השאלות - האם בכלל הקב"ה קשור אליי - האם הוא עסוק בי - כמה הוא עסוק בי - למה הוא עסוק בי - באיזה רמה הוא מתעניין בי - מה רמת הקשר לו איני - האם זה קשר שלטוני בדברים מסוימים - האם זה 'אהבה שתלויה בדבר' - האם הוא כועס - כמה הוא כועס - האם הוא גב רגוע - האם הוא לפעמים מחייך - האם הוא שלו - האם הוא מיושב - האם הוא 'קיצוני' - האם הוא עדין - מה הוא - האם מותר בכלל לשאול - האם צריך להרדים את המחשבה ולהרוג אותה - האם צריך 'להמית' בעצמי כל מיני חלקים - האם צריך להרוג בעצמי כל מיני תכונות אופי שנראות לי מוזרות - אם אני רואה אצל עצמי תכונות ורצונות שלא נראות אצל אחרים זה הופך אותי ל'משוגע' ל'רשע' - האם מותר לי לומר שאני לא מבין את גישת הראש ישיבה שלי - האם מותר לי לומר שהוא לא מבין את הדרך שלי - האם זה נקרא כפירה - האם בכל מותר לדבר על כל זה - האם בכלל מותר לדבר - אולי בכלל צריך להמשיך ולא לחשוב????????? כן כן, יש לך הרבה שאלות ילד [מבוגר שלי], רק תדע דבר אחד: אם אברהם אבינו לא היה שואל שאלות - הוא לא היה אברהם!!!
אם אברהם לא היה בועט בפסל של אבא שלו - הוא לא היה אברהם!!!!
אם הוא לא היה כופר בכל הדרכים שהיננו אותו - הוא לא היה אברהם!!!!
מה זה אומר??? תחשוב.....

הרי הקב"ה ברא לך 'שכל', הקב"ה ברא אותך 'לבד', הקב"ה לא ברא אותך יחד עם עוד מישהו - כנראה שהאדם שאתה הכי צריך להיות קרוב אליו - זה אתה - המישהו היחיד שנברא איתך - זה אתה!!! וכל ההיצמדות המרובה להרבה דברים אחרים [בביכול במסווה של קדושה] זה רק טשטוש של הדבר הכי חשוב בעולם - אתה!!!!

אם אברהם אבינו לא היה עצמאי, ואם הוא לא היה חושב לבד - הוא היה נשאר בחור!!!!
אל תיתן לאף אחד לבלבל לך את המוח!!!!
וכן כן..... יש הרבה דעות היום, וחלק מהדעות טוענות על חלק אחר שהם אפיקורסים, וחלק אחר טוען על חלק שלישי שהם גרועים יותר מעבודת מכבים - אז אתה רוצה לעשות סדר בכל הבלאגן הזה - תתכנס לעצמך!!! תחזור לעצמך!!! תחזור לשורש - לעצמך!!!! תבדוק איפה הלב שלך נמצא, תבדוק מה עובר עליו, מה הוא חווה, מה הוא מרגיש - איך הוא רואה את התמונה... וכן כן, אם יהיו אנשים שיהיו עסוקים בלהסביר לך כמה שאסור לך לסמוך על הלב שלך [ויש כאלה.....] תחשוב מה כדאי לך.... להיות עם האיש האחרון שבטוח שלך [וזה אתה] או אם כל מיני אנשים מפוקפקים, שאינך בטוח עוד יומך האחרון מה איתם לגמרי!!!!

וגם אם ישנם כאלה [ויש הרבה] שעוסקים רק בדבר אחד - להכניס לך לראש שלא תסמוך על עצמך ב-כ-ל-ו-1-0 [מלבד נטילת ציצורניים....]!!! אתה חייב לעשות עם עצמך חושבים האם זה נכון!!!!
האם יש ציווי מה בעשרת הדיברות, או שמה במשנה ברורה או באחת מהפרשיות של התורה - לך למקור ותרברר אם ביהדות יש בקשה מיוחדת מהקב"ה להתעסק בעצמך - אלא באחר..... האם מלך העולם שברא אותי - לא סמך עלי - וציוה עלי לשאול רב באיזה צבע לקנות את הארון בגדים??? האם אלוקים לא אהב אותי, והוא אהב רק את הרבנים.... האם הוא לא האמין בי, והוא האמין רק ברבנים ותלמידי חכמים מופלגים????????
לא!!!! אל תהפוך אותי ל'כופר' [זה הכי קל]! אל תהפוך אותי למי שאומר שלא צריך לשאול רבנים [הלילה], אני הקטן שואל בכול דבר 'רב', אבל תעשה קצת בדיקה אם זה בא מעורך יראת שמים, או מחוסר הערכה עצמית מסוימת!!!!

אם זה בא מגודל הערכה שלך לרב, או מחוסר הכרה בגדלותך כנכנס של אברהם יצחק ויעקב - כבנו של מלך מלכי המלכים - כ'אדמו"ר שיש בה 'אלוקות' [כפשוטו]!! אתה מאמין בזה?! נכון, לפעמים זה מאוד קשה.... אבל ה' איתנו!]

איך אוכלים את 'ראש השנה'????

השאלה הגדולה היא איך אוכלים את 'עצמי'!!!

תגיד, זה בכלל נורמלי לכתוב עלון שלם על 'אמונה וביטחון' ועל כל מיני נושאים כאלה מוזרים - במקום להספיק עוד שטיקעל רש"י, שטיקעל תוספות???]

שאלות יפות!!

רגע, מותר בכל לשאול שאלות... אולי אסור!!!

רגע, מה בכלל מותר ומה אסור????

אמר לי חבר [מבוגר קצת] שעד היום מפריע לו שאחר הרמ"ם שלו בישיבה אמר להם פעם [בזמן שהוא היה 'כלי קיבול', וזה נכנס עמוק...]

"מי אתה בכלל שתענה תשובה על רבי עקיבא אייגר!!!!"

אהההה!! איזה ר"מ חכם.....!!

אני גם שמעתי ראשי ישיבות שהיו עסוקים בלספר לנו כמה אנחנו קטנים וכמה עצוב להישאר קטנים - והאם אתם רוצים להישאר קטנים לכול החיים - זה היה תמצית שיחותם, ותמצית דרשותיהם!!

למה??? לא יודע!! [אולי אני כן קצת יודע, אבל זה לא משנה בדיוק....]

ואז אתה מגיע בגיל מבוגר, ונהיים לך הרבה שאלות עם עצמך.... מי אם

הראש ישיבה שלך צועק לך ממעמקי הלב כל הזמן 'אתה רוצה להישאר

קטן' - ותיזהר שלא יהיה כאן 'חרון אף' וכו'... ולאחר מכן אתה בכלל

נוצר שמבחינתו רק מי שמסיים את כל הש"ס כמה פעמים [עם כל

הראשונים] הוא בגדר 'אדם' והשאר הם ה' ירחם... אז אתה בהחלט לא

יכול לכתוב עלון על אמונה וביטחון.... כי מה הקשר בכלל 'אמונה

וביטחון' - מה זה בכלל? זה סימן בר' חיים? ובכלל, זה ביטול תורה....!

נו, אז מה עושים??? הרי ריבוננו של עולם הביא אותך לכאן, והוא רוצה

ממך משהו! מה הוא רוצה? כעת, הוא רוצה מסתמא את מה שאתה

עושה כעת [אם זה על פי רב, וזה לא נוגד את 'דת משה וישראל'], אז

ממשיכים!! אבל הקול של הראש ישיבה עולה מתחת הספסל וצועק לך:

רשע!! מה אתה עושה??? עוד לא סיימת ש"ס!!! איפה ה'חקירות'

שלך!! איפה השיטקעל תיירה שלך!!! [כל אחד וסגנונו, כל אחד

ובווייתו....]

ואז שוב פעם אתה מנסה לכתוב, וזה קשה.... מה עושים.... ממשיכים!!!

אולי זה העבודה הנדרשת ממך!!! לעבוד את ה' גם כשמשוה תקוע

לך.... גם כשהגלגל מפרפר באויר... אתה ממשיך....!

אולי זה הפשט במשנה בברכות: "ואפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק"

דהיינו: אפילו נחש - הקדמוני, כרוך על עקבו - עקבתא דמשיחא -

וממילא אתה לא יכול ללכת ולא יכול לעשות כלום - לא יפסיק!!

תמשיך, גם אם זה נוסע בלי דלק, גם אם זה לא נוסע, זה רק נגרד! אתה

ממשיך! למה? ככה! זו העבודה ה'פחות נעימה' של עקבתא דמשיחא!

נו, אז הנה אנחנו מגיעים עוד מעט לראש השנה ואנחנו יודעים טוב מאוד

שאבותינו רעדו [כך לפי הסיפורים] וסבתותינו התעלפו, וזקיננו פרחו

נשמתם....!

נו, - אז כמה 'חרדה' מ-1 עד 10 נדרשת מאיתנו????

תשובה: אבותינו הצדיקים היו נפלאים! סבתותינו היקרות היו מיוחדות!

זקיננו הקדושים היו מתוקים - אבל כל נשיכה שאנחנו צריכים לעבוד

את ה' עם גופינו ונשמותינו של 2026!!!!

נו, מי אמר, שהנשמות השתנו במאתיים שנה האחרונות??? אולי אתם

סתם מחלישים את הדור והוא באמת חזק ויציב ואין כאן שום בעיה!

שאלה יפה, [ראשית צריך לדעת שבספרי הפסוקים 'הסטייפלער'

'אגרות משה' ועוד הרבה כתבו במפורש כמה פעמים (אני ראיתי זאת

בעצמי) שהיום העצבים דופפים יותר מפעם ולכן אנשים יותר נחשבים

ל'חולים' - ולכן הותרו הרבה דברים שבעבר היו אסורים, כגון שתיה

לפני התפילה וכו'!]

אבל התשובה האמתית והכי טובה, לא תבוא מראיות חיצוניות, היא

תהיה מבדיקה עצמית [אם אתה מסוגל] לעשות עם עצמך, שאולי

דורשת הרבה אומץ לב, וכוח נפשי - אבל אין ברירה... כדאי לך מאוד

לעשות זאת! מה היא???]

אתה צריך להיות מספיק חזק בשביל לשבת עם עצמך ברוגע [רק ברוגע

עובדים דברים עמוקים], ולחשוב [ולהרגיש] בתפילה, כמה אתה מסוגל

באמת להתרכז, וכמה אתה לא [למשל]!! דהיינו: אתה בתפילה מנסה